

Preporuke EU-a
Sastanak Pododbora između EU i BiH za
ekonomska i finansijska pitanja i statistiku
Brisel 14-15. november 2017. godine

OPŠTE:

1. Komisija je pozdravila drugi sastanak Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku koji je održan u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u Sarajevu kao izvrsnu priliku za razmjenu mišljenja i iskustava o ekonomskim kretanjima u BiH i EU.
2. Komisija se zahvalila na blagovremenom dostavljanju materijala za diskusiju prije sastanka.

EKONOMSKA I FINANSIJSKA PITANJA

3. Iako neki indikatori ukazuju na pozitivan razvoj ekonomije (uključujući značajan porast izvoza i prikupljanje indirektnih poreza, snažan rast industrijske proizvodnje i određena poboljšanja na tržištu rada), Komisija je u uvodnom izlaganju ukazala na **važne izazove**, kao što su rast ispod potencijala, visoka nezaposlenost, niska efikasnost javne uprave i model rasta sa prevelikim naglaskom na privatnoj potrošnji, koja se u velikoj mjeri finansira iz doznaka radnika. Zemlja je još uvijek daleko od ispunjenja dva ekonomska kriterijuma za pristupanje EU. Komisija je podsjetila da su ekonomski rast i naročito investicije suviše niski da bi podržali brže poboljšanje životnog standarda stanovništva. Dalje prepreke koje treba riješiti kako bi se postigao brži proces prilagođavanja su fragmentisana tržišta, loše funkcionisanje tržišta proizvoda i tržišta rada, slaba vladavina prava, neefikasna javna uprava i nedovoljno prilagođavanje obrazovanja potrebama tržišta rada.
4. Komisija je ohrabrila Bosnu i Hercegovinu (BiH) do pojača **strukturalne reforme** nakon perioda usporavanja reformi 2017. godine. Koordinirana i kontinuirana politička podrška za brzu realizaciju veoma potrebnih strukturnih reformi nije dovoljno jaka i na kritičnom je nivou.
5. Ekonomski i finansijski dijalog između EU i Zapadnog Balkana i Turske treba da pomogne ubrzanje procesa prilagođavanja i poštovanja kriterijuma za pristupanje EU. Komisija je ohrabrila BiH da realizuje političke smjernice navedene u **Zaključcima ekonomskog i finansijskog dijaloga** od 23. maja 2017. godine i da blagovremeno podnese **4. godišnji Program ekonomske reforme (za period 2018-2020)**.

6. BiH takođe treba da pojača svoje napore kako bi osigurala stvarnu i potpunu realizaciju **Reformske agende** i da se vrati na put realizacije **programa MMF-a (Prošireni kreditni aranžman)**.
7. Postoji potreba da se riješe ključni razlozi za niske investicije, a to su loše poslovno okruženje i nedovoljni kapaciteti za upravljanje javnim investicijama. BiH bi trebala pojednostaviti, usaglasiti i osigurati međusobno priznavanje procedura registracije preduzeća između Entiteta, uključujući koncesije, licenciranje i dozvoljavanje registracije filijala u drugom Entitetu. BiH se poziva da uvede usluge elektronskog plaćanja poreza i da u potpunosti primijeni zakon o elektronskom potpisu.
8. Komisija je konstatovala da je **monetarna politika** i dalje u skladu sa strateškim izazovima u zemlji. EU je dalje pozvala državne organe da ojačaju **finansijski sektor** rješavanjem pitanja nekvalitetnih kredita, unapređenjem nadzora bankarskog sektora i jačanjem okvira za rješavanje problema banaka. Komisija je pozdravila činjenicu da su zakoni o bankarstvu i bankarskim agencijama na entitetskom nivou već usvojeni, ali je naglasila potrebu za usvajanjem novog osiguranja depozita, jer nepostojanje takvog zakona odlaže modernizaciju zakonodavstva bankarskog sektora u zemlji.
9. Što se tiče **kvaliteta javnih finansija**, Komisija je naglasila potrebu za poboljšanjem kvaliteta fiskalnog upravljanja, što je uglavnom uzrokovano kratkoročnim zahtjevima koji ne ostavljaju prostora za potrošnju koja bi bila usmjerena ka rastu, kao što je infrastruktura i obrazovanje. BiH bi trebala poboljšati povoljnost investiranja na rast i poboljšati ciljanje socijalne potrošnje.

JAVNA INTERNA FINANSIJSKA KONTROLA I REVIZIJA

10. Komisija je pozdravila reformske napore koje je napravila Bosna i Hercegovina, posebno one koje se odnose na regulatorni okvir, ali je naglasila da stvarna realizacija zaostaje. Biće potrebni dalji naponi da se definiše i realizuje sistem upravljačke odgovornosti i od BiH se traži da prihvati dokumente koji će SIGMA izraditi u okviru predstojeće studije, a koji će služiti kao uputstva o upravljačkoj odgovornosti.
11. Komisija je podstakla BiH da ojača kapacitete **interne revizije** i izradi pristup za sertifikaciju i kontinuirano stručno usavršavanje osoblja interne revizije.
12. Komisija je podstakla Koordinacioni odbor za PIFC da nastavi redovne sastanke, kako bi se osigurala odgovarajuća harmonizacija unutrašnje kontrole u cijeloj zemlji.

13. Komisija je, na polju **eksterne revizije**, pozdravila činjenicu da se koordinacioni odbor VRI redovno sastaje i da su uloženi naponi da se poboljša kvalitet procesa revizije. Glavna zabrinutost se odnosi na odsustvo ustavnog uporišta za funkcionalnu i finansijsku nezavisnost VRI. Komisija je podstakla dalju razradu revizije učinka, kao i dalje praćenje prihvatanja i realizacije preporuka VRI.
14. Komisija je pozdravila napore BiH da osigura djelotvornu i efikasnu **zaštitu finansijskih interesa EU-a**, te pohvalila dobre kontakte sa relevantnim državnim organima. BiH će morati da nastavi jačanje saradnje sa Evropskom kancelarijom za borbu protiv prevara (OLAF) na pitanjima koja se odnose na istrage sa ciljem izgradnje kvalitetne evidencije o saradnji u budućnosti.

STATISTIKA

15. Evropska komisija smatra da je poljoprivredni popis važan korak za unapređenje poljoprivredne statistike u BiH, kao i stavljanje podataka na raspolaganje za donošenje poljoprivredne politike, i stoga je pozvala BiH da razmisli o vremenu održavanja, kao i zajedničkom pravnom metodološkom okviru za poljoprivredni popis.
16. Evropska komisija je podsjetila na važnost korišćenja podataka iz popisa stanovništva i stanova iz 2013. godine kako bi se ažurirali okviri za izbor uzoraka za anketiranja domaćinstava.
17. Evropska komisija je konstatovala napredak u primjeni koncepta iz Uredbe ESA2010 u makroekonomskoj statistici. Komisija je, u vezi sa budućom klasifikacijom regija prema klasifikaciji NUTS, pozdravila aktivnosti koje su pokrenute za definisanje statističkih regiona prema nivou III klasifikacije i podsjetila da budući prijedlog za statističke regije u BiH treba da bude u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU.
18. Vlasti u BiH treba da usvoje višegodišnji program rada za zvaničnu statistiku za period 2017-2020. godine. Komisija je takođe podstakla BiH da razmotri i predloži izmjene i dopune Zakona o zvaničnoj statistici i uzme u obzir relevantne elemente iz izmijenjene i dopunjene Uredbe 223/2009 o evropskoj statistici.